

## **Nuorisovaltuuston kuuleminen 21.10.2025 mobiililaitteiden käytöstä välitunneilla**

### **Johdanto**

Nuorisovaltuusto on käsitellyt yleiskokouksessaan 21.10.2025 KOTOn Mobiililaitteet koulussa -työryhmän pyynnöstä Perusopetuslain 29 §:n puhelimiin ja muihin mobiililaitteisiin liittyvä sääntelyä (1.8.2025). Tavoitteena oli kuulla NUVAn näkemyksiä mobiililaitteiden käytöstä Espoon koulujen järjestyssääntöjen päivittämisen tueksi. Esittelijänä kokouksessa toimi työryhmän jäsen Sanna Vahtivuori-Hänninen.

Lainmuutoksen tavoitteena on löytää tasapaino oppilaiden hyvinvoinnin, sosiaalisten suhteiden ja oppimisen ja koulun arjen sujuvuuden välillä. Lausunnossa tarkastellaan mobiililaitteiden, erityisesti älypuhelimien käytön tarpeita ja haittoja välitunneilla ja otetaan kantaa välituntitoiminnan kehittämiseen.

### **1. Tarpeet ja haasteet mobiililaitteiden käytössä välitunneilla**

#### **1.1 Tarpeet mobiililaitteen käytölle**

- Wilman käyttö on monelle oppilaalle tärkeää, koska kouluilla ei ole käytössä reissuvihkoa tai muuta tiedotuskanavaa. Oppilailla on tarpeita esimerkiksi lukujärjestyksen ja tilojen tarkistamiseen koulupäivän aikana.
- Mobiililaitteet mahdollistaa yhteydenpidon ystäviin, myös oman luokan ja koulun ulkopuolella. Tämän oppilaat kokevat tärkeäksi, esim. välituntitapaamisten sopiminen.
- Oppilaslaitteiden määrä (1,5 / oppilas) ja käyttömahdollisuus vain oppitunnilla lisää tarvetta käyttää omaa puhelinta viestintään.
- Vastaväite: Lukujärjestykset voidaan tulostaa ja viestit eivät aina vaadi reaaliaikaista lukemista.

#### **1.2 Haasteet**

- Mobiililaitteiden käyttö painottuu sosiaalisen median selaamiseen, ei koulutyöhön.
- Välituntikäyttö lisää riskiä, että käyttö jatkuu oppitunneille.
- Käyttö voi heikentää sosiaalisia taitoja ja ulkoilua, erityisesti yläkoulussa.
- Puhelimet koetaan addiktoiviksi ja keskittymistä häiritseviksi (esim. sosiaalisen median sovellukset, kuten TikTok).
- Kulttuuriero vuosiluokkien 1-6 ja 7-9 välillä: alakoulussa ei käytetä lainkaan, yläkouluissa käytetään lähes kaikilla välitunneilla. NUVA pohti, miten opitaan vastuullista käyttöä. Millaisia työkaluja opettajilla on valvontaan?

#### **1.3 Välituntitoiminnan kehittäminen**

- Jos puhelimen käyttöä rajoitetaan, tarvitaan vaihtoehtoja tekemistä:

- Urheiluvälineitä ja muuta aktiviteettia ulkovälitunneille.
- Talviaikaan erityisesti lisää sisätilojen toimintaa.
- Kannatusta tiloille tai välitunneille, jotka ovat täysin laitteettomia – mutta ei koko koulupäivän kattavaa kieltoa.
- Ruokailuissa ja kirjastoissa kielto koetaan perustelluksi.
- Oppitunneilla toivotaan tiukkaa linjaa ja opettajille enemmän valtaa (esim. takavarikointi, puhelinparkit).
- Porrastettu malli, jossa alakoulussa tiukka linja ja yläkoulussa joustavampi, mutta hallittu käyttö.

## **2 Yhteenveto ja suositukset**

Nuorisovaltuusto katsoo, että mobiililaitteiden käyttöön liittyvän linjauksen tulee olla tasapainoinen ja sen tulee huomioida sekä oppilaiden tarpeet että koulun kasvatukselliset tavoitteet ja uuden lain henki. Täyskielto kaikilla välitunneilla ei ole perusteltu, mutta hallittu käyttö ja selkeät rajat ovat tarpeen.

### **2.1 Suositukset**

#### **1. Selkeät pelisäännöt**

- Oppitunneilla ehdoton kielto säädösten edellyttämällä tavalla, opettajille relevantit keinot puuttua (takavarikointi, kasvatuskeskustelut, puhelinparkit).
- Ruokailuissa ja kirjastoissa täysi kielto

#### **2. Laitteettomat tilat ja välitunnit**

- Luodaan vapaaehtoisia laitteettomia tiloja ja sovitaan tietyistä välitunneista, jolloin laitteita ei käytetä / käytetään.
- Asioiden hoitamiseen ja seuraamiseen (Wilma) välitunti, jolla käyttö on mahdollista (esim. aamupäivä 8-10 välitunneilla, päätetään yhdessä koulukohtaisesti).

#### **3. Vaihtoehtoinen tekeminen ja resurssit**

- Panostetaan välituntitoimintaan (urheilu- ja harrastusvälineitä, sisätilojen toiminnallisuus talviaikaan).
- Selvitetään mahdollisuus tarjota tulostetut lukujärjestykset (esim. kansiot, joissa kaikkien luokkien / ryhmien lukujärjestykset saatavilla välituntitilassa).
- Parannetaan tietokoneiden / one-to-one -laitteiden saatavuutta (esim. Wilman käyttö).